

(ร่าง) แผนการแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี

(พ.ศ. 2561-2580)

นายสรารุท ชีวะประเสริฐ

ผู้อำนวยการกองนโยบายและยุทธศาสตร์

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ของการปรับปรุง แผนแม่บทการบริหารน้ำ 20 ปี

- ▶ เพื่อเป็นกรอบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาระบบทรัพยากรน้ำของประเทศ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
- ▶ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ และให้โอกาสเข้าถึง ทรัพยากรน้ำของทุกภาคส่วนที่เหมาะสม
- ▶ เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรน้ำตามศักยภาพลุ่มน้ำ
- ▶ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทั้งด้านการปรับปรุงองค์กร กฎหมาย ระบบฐานข้อมูล และการติดตามประเมินผล

ประเด็นการปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี

การปรับปรุง เพื่อให้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี สามารถกำหนดเป้าหมายได้ ถึงระดับผลลัพธ์และผลกระทบ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรน้ำ และ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

จุดอ่อน	เป้าหมาย/การปรับปรุง
- กำหนดเป้าหมายตามศักยภาพ	- วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
- ขาดการเชื่อมโยงกับนโยบายอื่น	- กำหนดทิศทาง/เป้าหมายให้สนับสนุนนโยบายประเทศในด้านต่างๆ
- แผนงานเดิม ไม่ตอบสนองนโยบายประเทศ	- กำหนดกลยุทธ์ใหม่/ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน
- บางหน่วยงานไม่มีแผนแม่บททิศทางไม่ชัด	- จัดทำแผนแม่บทแต่ละกลยุทธ์/หน่วยงาน
- ฐานข้อมูลไม่เพียงพอในการทำเป้าหมาย	- รวบรวมข้อมูล/วิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดค่าเป้าหมายเชิง ปริมาณหรือเชิงพื้นที่
- การประเมินผล/ตัวชี้วัด ไม่ชัดเจน	- ปรับตัวชี้วัด และวิธีจัดเก็บข้อมูล และระบบติดตาม ประเมิน ผลสัมฤทธิ์
- ขาดการสื่อสารทำความเข้าใจ	- สร้างความเข้าใจ ความต้องการ เพื่อกำหนดแผนงาน/โครงการ ที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์น้ำ

กรอบแนวทางการปรับปรุงแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ความเชื่อมโยงนโยบายที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการ
พัฒนาอย่างยั่งยืน

- ✓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ
- ✓ จัดการมลพิษทุกประเภท โดยเฉพาะน้ำเสีย
- ✓ เพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล (ADB) โดยบรรลุดัชนีที่ระดับ ๘๐ คะแนน
- ✓ เพิ่มผลผลิตของน้ำทิ้งให้ทัดเทียมกับระดับสากล

การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ✓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคด้านน้ำ และการจัดการภัยพิบัติ

การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ✓ กระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำ ส่งเสริมให้จังหวัดหลัก ในด้านการบริหารจัดการน้ำ

ประเด็นการปฏิรูป

1. การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

2. การบริหารเชิงพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

3. ระบบเส้นทางน้ำ

4. ความรู้ เทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการ

5. ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการน้ำ

แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การจัดการน้ำ
อุปโภคบริโภค

การสร้างความมั่นคงของน้ำ
ภาคการผลิต

การจัดการน้ำท่วม
และอุทกภัย

การจัดการ
คุณภาพน้ำ

การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ
ที่เสื่อมโทรมและป้องกัน
การพังทลายของดิน

การบริหารจัดการ

ความเชื่อมโยงแนวทางภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

1. การสร้างความมั่นคง

2. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

4. การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

5. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

6. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์น้ำ

1. การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

2. การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

3. การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

4. การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

5. การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ

6. การบริหารจัดการ

การจัดการระบบเส้นทางน้ำ

การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การบริหารเชิงพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการน้ำ

ความรู้ เทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์น้ำ

1. การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
2. การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

3. การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

4. การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

5. การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ

6. การบริหารจัดการ

ความเชื่อมโยงเป้าหมายของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 6

เข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่เหมาะสม

การเข้าถึงสุขอนามัยที่พอเพียงและเป็นธรรม

เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน

ยกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ

ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ

ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา

บริหารจัดการน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ

สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์น้ำ

1. การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

2. การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

3. การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

4. การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

5. การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ

6. การบริหารจัดการ

ประเด็นหลักแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี

การจัดการน้ำ อุปโภคบริโภค

- พัฒนาประปาเมือง 255 เมือง /ขยายเขต 688 แห่ง ➔ **404 เมือง / 9,816 แห่ง / 4.5 ล้านครัวเรือน**
- การประหยัดน้ำ ร้อยละ 10 (ครัวเรือน/ราชการ/บริการ)
- ขยายเขตระบบประปา/เพิ่มประสิทธิภาพประปา 9,093 หมู่บ้าน ➔ **20,034 หมู่บ้าน (SDGs)**
- พัฒนาระบบประปา/น้ำดื่ม ให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสมให้ครบทุกหมู่บ้าน (75,032 หมู่บ้าน) (SDGs)

การสร้างความมั่นคง น้ำภาคการผลิต

- ลดการใช้น้ำทุกกลุ่มน้ำร้อยละ 10 ➔ **152 ล้าน ลบ.ม. ต่อปี**
- เพิ่มความจุแหล่งน้ำเดิม 95 ➔ **717 ล้าน ลบ.ม.**
- พื้นที่เกษตรน้ำฝนและระบบกระจายน้ำ 4,700 ➔ **11,741 ล้าน ลบ.ม. / พ.ท.รับประโยชน์ 1.04 ➔ 12 ล้านไร่**
- แหล่งกักเก็บน้ำ 4,800 ➔ **13,243 ล้าน ลบ.ม./พ.ท.ชป. 8.7 ➔ 18 ล้านไร่**
- พัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ 3 ลุ่มน้ำ ➔ **2,596 ล้าน ลบ.ม.**
- เพิ่มผลผลิตการใช้น้ำ 10 เท่า (มูลค่าน้ำต่อหน่วย) (ยุทธศาสตร์ชาติ)
- เพิ่มน้ำต้นทุนโดยปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อลดความเสี่ยงภัยแล้ง

การจัดการน้ำท่วม และอุทกภัย

- ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติสายหลักและสาขา 870 ➔ 5,500 กม.
- ป้องกันอุทกภัยชุมชนเมือง 185 ➔ 764 แห่ง (พ.ท. 1.7 ล้านไร่)
ปรับปรุงผังเมือง 10 ผัง ➔ 77 จังหวัด / ผังน้ำทุกลุ่มน้ำ
- การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ 2,050 ➔ 3,680 ล้าน ลบ.ม.
- บรรเทาอุทกภัยระดับลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบทุกลุ่มน้ำ (ยุทธชาติ)
- การสนับสนุนการปรับตัวและหนีภัยทุกลุ่มน้ำ (ยุทธชาติ)
- ปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ 562 แห่ง (ยุทธชาติ)
- การลดการชะล้างการพังทลายของดินพื้นที่เกษตรลาดชัน (ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 3,4) (ยุทธชาติ)

การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

- การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่แหล่งกำเนิดทุกลุ่มน้ำ ➔ 15 พื้นที่/ 31 ล้าน ลบ.ม. ต่อปี
- ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย 248 ➔ 456 แห่ง
- เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสีย 105 แห่ง
- การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ 13 ลุ่มน้ำหลัก (ยุทธชาติ)
- ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองทุกลุ่มน้ำ และคูคลองสาขา (ยุทธชาติ)

การอนุรักษ์ฟื้นฟู
สภาพป่าต้นน้ำ

- การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม 4.7 ➔ 3.5 ล้านไร่ (ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1,2)
- การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ 0.45 ล้านไร่ (ยุทธศาสตร์)

การบริหารจัดการ

- จัดทำ ปรับปรุง กฎหมาย และองค์กรด้านการบริหารจัดการน้ำ
- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบพยากรณ์
- การศึกษา วิจัย และพัฒนาแนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำ
- การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม
- การจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ (ปกติ/วิกฤติ) และการติดตามประเมินผล
- ความร่วมมือด้านน้ำต่างประเทศ (SDGs)

1

กำหนดบทบาท/หน้าที่ที่ชัดเจน
ของหน่วยงานรับผิดชอบ

2

ประเมินขอบเขต/ขนาดของสิ่ง
ที่ต้องดำเนินการ

3

การประสานด้านนโยบาย
(บูรณาการระหว่าง
หน่วยงาน/พื้นที่)

4

พิจารณาขีดความสามารถใน
การดำเนินการ

5

ข้อมูลพื้นฐานของงานที่
เกี่ยวข้อง

6

งบประมาณ

7

กรอบวิธีการดำเนินงาน

8

การพัฒนาด้านนวัตกรรม

9

การบูรณาการงานที่เกี่ยวข้อง
และประเด็นขัดแย้ง

10

การมีส่วนร่วมของภาค
ประชาชน

11

การส่งต่อภารกิจไปยังผู้ปฏิบัติ
ระดับถัดไป

12

การติดตามและประเมินผล

จบการนำเสนอ